

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

VYBRANÁ TÉMATA 7/2015

Izraelské parlamentní volby 2015

Ing. Mgr. Martin Kuta

květen 2015

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

Obsah

Předčasné volby a předvolební kampaň.....	2
Výsledky voleb, povolební vyjednávání a nová vláda.....	3
Obnovení izraelsko-palestinských rozhovorů.....	4
Použité zdroje.....	4

Předčasné volby a předvolební kampaň

V březnu 2015 proběhly v Izraeli předčasné parlamentní volby. Ve volbách se volilo 120 křesel parlamentu Knesset v jednom volebním obvodu za použití systému poměrného zastoupení.¹

Důvodem ke konání předčasných voleb byl rozpad vládní koalice v prosinci 2014. Vládní koalici tvořily od března 2013 strany Likud Náš Domov, Strana budoucnosti (*Ješ Atid*), Židovský domov – Národní unie a Hatnua.² Vládní koalice se rozpadla poté, co Likud představil návrh zákon, který definoval Stát Izrael na židovském (národnostním) principu. S tím nesouhlasily sekulární strany Ješ Atid a Hatnua, a proto tehdejší premiér (a předseda nejsilnější strany Likud) Benjamin Netanjahu z vlády propustil předsedy těchto stran Jaira Lapida (*Ješ Atid*) a Cipi Livniovou (*Hatnua*).³

Kromě povahy státu vznikla další třetí plocha mezi Netanjahuem a Lapidem v otázce rozpočtu. Lapid v bývalé Netanjahuově vládě působil jako ministr financí. V této funkci prováděl opatření, která měla strana Ješ Atid v programovém prohlášení před minulými volbami. Tato opatření se týkala například benefitů pro střední třídu. Zavedení těchto opatření v praxi by značně zvyšovalo politické body pro Lapida. Netanjahu se proto snažil, aby nebyl schválen rozpočet na rok 2015, který Lapid připravoval a který kladl na tato opatření důraz.⁴

Témata, na kterých se jednotlivé strany profilyovaly, se tradičně týkala vztahu k osidlování dalších palestinských území, rozdělení Jeruzalému na židovskou a arabskou část, vztah k zákonu o Státu Izrael (národnostní povaha státu) a uznání Palestinského státu, potažmo dvoustátní řešení mírového procesu.⁵ Netanjahu varoval před vítězstvím Sionistického bloku pod vedením Izáka Herzoga ze Strany práce – Avoda a Cipi Livniové ze strany Hatnua; jejich vítězství by kvůli jejich snaze o dvoustátní uspořádání mohlo ohrozit bezpečnost země.⁶

1 Popis ústavního a politického systému viz Parlamentní institut: Izraelské parlamentní volby 2013, Vybraná témata 3/2013. Dostupný z WWW: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=147770>.

Oproti minulým parlamentním volbám došlo ke zvýšení uzavírací klauzule na 3,25 % hlasů.

2 Parlamentní institut: Izraelské parlamentní volby 2013, Vybraná témata 3/2013. Dostupný z WWW: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=147770>.

3 Parlamentní institut: Uznání Palestiny státy EU na podzim 2014, Studie 3.175. Dostupný z WWW: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=103748>.

4 Makovsky, David: Will the Next Israeli Election Be About Regional Challenges or Netanyahu's Leadership? 10. 12. 2014 [cit. 19. 5. 2015]. Dostupný z WWW: <http://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/will-the-next-israeli-election-be-about-regional-challenges-or-netanyahu-l>.

5 Postoj jednotlivých stran k těmto tématům viz Middleeastmonitor.com: Israeli Elections 2015: People And Parties. Dostupný z WWW: https://www.middleeastmonitor.com/specials/israeli_elections/.

K charakteristikám stran viz Parlamentní institut: Izraelské parlamentní volby 2013, Vybraná témata 3/2013. Dostupný z WWW: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=147770>.

6 Netanjahu dále tvrdil, že vláda pod vedením Strany práce by se opírala také o hlasy arabských stran.

JPost.com: Exclusive: Herzog, Livni put Israel's security at risk, Netanyahu says, 12. 3. 2015 [cit. 19. 5. 2015]. Dostupný z WWW: <http://www.jpost.com/Israel-Elections/Netanyahu-to-Post-Herzog-Livni-would-endanger-security-393659>.

Ještě před volbami se objevily informace, že prezident Reuven Rivlin se bude snažit o vytvoření vlády národní jednoty, ačkoli to v předvolebních projevech odmítali jak Netanjahu, tak i Herzog.⁷ Bývalý prezident Šimon Peres prohlásil, že jako budoucího premiéra podporuje Herzoga.⁸

Výsledky voleb, povolební vyjednávání a nová vláda

Výsledky voleb zobrazuje tabulka 1. Volební účast činila 71,6 % oprávněných voličů.⁹ Vládní strany jsou označeny tučně (sestavení vlády viz dále).

Tabulka 1: Výsledky parlamentních voleb, březen 2015

Strana	% hlasů	mandáty
Likud Náš Domov	23,4	30
Sionistický blok (Strana práce – <i>Avoda</i> , <i>Hatnua</i>)	18,7	24
Společný blok (<i>Chadaš</i> , Jednotná arabská kandidátka, <i>Balad</i> , <i>Taal</i>)	10,6	13
Strana budoucnosti (<i>Ješ Atid</i>)	8,8	11
Kulanu	7,5	10
Židovský domov – Národní unie	6,7	8
Šas	5,7	7
Izrael Náš domov (<i>Yisrael Beiteinu</i>)¹⁰	5,1	6
Jednotný judaismus tóry (<i>Jahadut Ha'Tóra</i>)	4,96	6
Merec	3,93	5

Volby přinesly vítězství pravicového Likudu pod vedením Benjamina Netanjahua. I nadále se uvažovalo o možnosti vytvořit vládu národní jednoty, která by zahrnovala i druhou nejsilnější volební stranu Sionistický blok.¹¹ Tato varianta ale nakonec padla.

V první polovině května došlo k vytvoření koalice stran Likud, Jednotný judaismus tóry, Šas, Kulanu¹² a Židovský domov – Národní unie. Jedná se o koalici pravicových a nábožensko-

7 JPost.com: Rivlin to encourage but not force unity government, 15. 3. 2015 [cit. 19. 5. 2015]. Dostupný z WWW: <http://www.jpost.com/Israel-Elections/Rivlin-to-encourage-but-not-force-unity-government-393937>.

8 Israelelection2015.org: Shimon Peres Endorses Zionist Union's Herzog for Prime Minister, 12. 3. 2015 [cit. 19. 5. 2015]. Dostupný z WWW: <http://www.israelelection2015.org/blog/2015/3/12/shimon-peres-endorses-zionist-unions-herzog-for-prime-minister>.

9 Zpracováno podle Electionguide.org: Israel Election: Parliament, March 17, 2015. Dostupný z WWW: <http://www.electionguide.org/elections/id/2828/?PageSpeed=noscript>.

10 Strana **Izrael Náš domov** (*Yisrael Beiteinu*) vznikla v roce 1999. Ve volbách v roce 2013 kandidovala na jednotné kandidátce s Likudem. V roce 2014 se strana rozhodla opustit koalici s Likudem kvůli nesouhlasu s vojenskou operací v pásnu Gazy. Strana klade důraz na dohodu s Araby, ale odmítá dvoustátní řešení v případě, že by Židé neměli garantována práva ve vzniklém Palestinském státě. Dále zdůrazňuje nedělitelnost Jeruzaléma. Předsedou strany je Avigdor Lieberman.

Jewishvirtuallibrary.org: Israel Political Parties: *Yisrael Beiteinu*. Dostupný z WWW: <https://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/Politics/Yisraelbeitenu.html>.

11 JPost.com: Sa'ar says national unity government is 'still on the table', 24. 3. 2015 [cit. 19. 5. 2015]. Dostupný z WWW: <http://www.jpost.com/Israel-Elections/Saar-says-national-unity-government-is-still-on-the-table-394897>.

12 Strana **Kulanu** je nově vzniklou stranou, která se prvně objevila před letošními volbami. Strana vznikla kolem

konzervativních stran. Koalice disponuje 61 hlasy v parlamentu.¹³ Dne 14. května proběhlo v Knesetu hlasování o důvěře vládě. Pro vládu hlasovalo 61 poslanců, zatímco 59 poslanců bylo proti. Staronový premiér Netanjahu zdůraznil, že jsou nutné další změny volebního systému, aby se do budoucna předešlo značné fragmentaci politických stran v Knesetu.¹⁴

Premiér Netanjahu v Knesetu prohlásil, že se jeho vláda bude zaměřovat na bezpečnostní a ekonomická témata.¹⁵

Obnovení izraelsko-palestinských rozhovorů

Nová vláda má také význam pro obnovení izraelsko-palestinských mírových rozhovorů, které byly pozastaveny v loňském roce. V reakci na vyslovení důvěry nové vládě k tomu vyzvala vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federica Mogheriniová na začátku května.¹⁶ Podle izraelské strany je ale nutné, aby byla zajištěna bezpečnost státu v souvislosti s aktuálními regionálními hrozbami (Hamás, Hizballáh, dění kolem Islámského státu, Sýrie, Íránu a Jemenu).¹⁷

Podle představitelů Palestinské samosprávy se ale nedá očekávat úspěšné pokračování mírových rozhovorů, protože premiér Netanjahu pověřil ministra Silvana Shaloma ze strany Likud jednáním s palestinskou stranou.¹⁸ Shalom však odmítá dvoustátní řešení a podporuje stavbu dalších osad na západním břehu Jordánu.¹⁹

Použité zdroje

Electionguide.org

Israelielection2015.org

Jewishvirtuallibrary.org

Parliamentarymagazine.eu

Webové stránky parlamentu Kneset (Kneset.gov.il)

Webové stránky ministerstva zahraničí (MFA.gov.il)

Webové zpravodajské portály

---

bývalého člena Likudu Moše Kahlona. Strana se věnuje především ekonomickým tématům, otázce životních standardů střední třídy. Od Likudu se liší tím, že preferuje dvoustátní uspořádání.

Jewishvirtuallibrary.org: Israel Political Parties: Kulanu. Dostupný z WWW: <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/Politics/kulanu.html>.

13 Reuters.com: Netanyahu clinches deal to form new Israeli government, 6. 5. 2015 [cit. 19. 5. 2015]. Dostupný z WWW: <http://www.reuters.com/article/2015/05/06/us-israel-politics-idUSKBN0NR29R20150506>.

14 Kneset.gov.il: The Kneset approves the establishment of Israel's 34th government, 15. 5. 2015 [cit. 19. 5. 2015]. Dostupný z WWW: http://kneset.gov.il/spokesman/eng/PR_eng.asp?PRID=11581.

15 MFA.gov.il: PM Netanyahu's remarks at first meeting of the 34th Government, 15. 5. 2015 [cit. 19. 5. 2015]. Dostupný z WWW: <http://mfa.gov.il/MFA/PressRoom/2015/Pages/PM-Netanyahu-at-first-meeting-of-34th-Government-15-May-2015.aspx>.

16 EEAS.europa.eu: Statement by High Representative/Vice-President Federica Mogherini on the formation of the new Israeli Government, 7. 5. 2015 [cit. 19. 5. 2015]. Dostupný z WWW: http://eeas.europa.eu/statements-eeas/2015/150507_06_en.htm.

17 Parliamentarymagazine.eu: EU waiting on new Israeli government to resume Palestine peace talks, 12. 5. 2015 [cit. 19. 5. 2015]. Dostupný z WWW: <https://www.theparliamentmagazine.eu/blog/eu-waiting-new-israeli-government-resume-palestine-peace-talks>.

18 Haaretz.com: Palestinian chief negotiator: No chance of renewing talks with radical right Netanyahu government, 19. 5. 2015 [cit. 19. 5. 2015]. Dostupný z WWW: <http://www.haaretz.com/news/diplomacy-defense/1.657163>.

19 Haaretz.com: Netanyahu puts minister Silvan Shalom, who opposed Palestinian state, in charge of talks with PA, 18. 5. 2015 [cit. 19. 5. 2015]. Dostupný z WWW: <http://www.haaretz.com/news/diplomacy-defense/premium-1.657074>.